

Mi imamo sicer vse spoštovanje do nemškega ljudstva, cenimo tudi nemško omiko do volje in menimo torej, da se razvidi ta grda sleparija, katero so nemški ali nemčurski kruhoborci spleli, med Nemci, med njimi, ki so v resnici Nemci, prej ali slej do cela, toda dvomimo še zmerom, ali bodo le-ti imeli dovolj srea, to očitno izpoznati, tedaj te kričače zaginati tje, kamor gredó, ne maramo, če v Kamerun. Toliko pa je gotovo, da v našem cesarstvu zanje ni prostora. Druga sodba čez nje ni mogoča.

Ali kakor pravimo, za gotovo tega ne vemo, pač pa je naše popolno prepričanje tako: Ko bi mi sedaj v teh vrstah rekli, da zatira slov. ljudstvo Nemce, da pri nas Nemcu ni več obstati in da si nemški uradnik, ki zasramuje, kjer more, naše ljudstvo, ni več svest življenja — ko bi mi, pravimo, to rekli, naše ljudstvo, če tudi ne dosega v svoji omiki omike naših Nemcev, na glas bi upilo, da to ni resnica, nego je vse gola — sleparija.

Govor g. Bož. Raiča v državnem zboru

dne 19. marca t. l.

(Konec.)

§ 39 postave za Štajersko dne 8. februarija 1869 se glasi: „Jeden deželnih nadzorikov naj bode popolnoma vešč slovenskega jezika.“

Kljubu večkratnim pritožbam se ta paragraf trdovratno pozablja in v nemar pušča. Mar vlada ne pozna te postave? Dovolj sramotno, ako je ne pozna, in še siabeje, ako pozna ta paragraf in trpi nepostavno dejanje in ga še podpira.

Naši škofje se potajkujejo, da bi v zvezi z njimi pospeševali iznarodjenje slovenskega ljudstva; da, še več, odlikujejo se posamezne uradne osebe morebiti iz dobrega namena, morebiti pa tudi ne.

Gre tukaj za prigodbo v Ptujem. Načelnik pošte je bil tožen, da ni odpošiljal pisem s slovensko adresno in s slovensko naznanjenim krajem, ali prav za prav ne tje, kamor bi bila iti morala. Ko je bila tožba vložena, je dobil ukor.

A kaj se je še zgodilo? Malo mesecev po tem je bil dekoriran in v kratkem se je pokazalo, da je za 13.000 gld. in še nekaj več erar ogoljufal. Tako je tudi v nekaterih drugih slučajih, katerih ne bom navedel. Rečem pa le toliko, da spridenje se od zgoraj razširja: riba pri glavi začne smrdeti. Druge osebe se ostro kaznujejo, ako le kaj pregrešé, naši tlačitelji pa, ako ravnajo zoper državne osnovne postave, dobivajo pa še odliko. Da, prijatelj, to je vse kaj družega; kar sme Jaka, ne sme Jurij.

Povzamem stvar še enkrat. Slovenci zahtevajo od slavne vlade (bere):

1. Prej omenjena resolucija naj se popolnoma izvrši, kar se tiče učnega jezika na gimnazijah in učiteljskih v slovenskem jezikovnem ozemlju.

2. Slovenski jezik kot materni jezik učencev naj se na gimnazijah podučuje, kakor to velewa osnovni črtež l. 1849, str. 145. Tam se namreč bere: V tem slučaju, ako je materni jezik učencev slovenski, naj se v I. in II. razredu za slovenski jezik vzamejo 4 ure, v III. in IV. razredu po 3 ure; na viši gimnaziji v I. razredu 2, v II., III. in IV. razredu pa po 3 ure.

3. V ljudski šoli v slovenskem jezikovnem ozemlju naj bode materni jezik podučni jezik po vseh razredih.

4. Nadzorstvo humanističnih predmetov na spodnje-štajerskih srednjih šolah naj se izroči strokovnjaku, ki je slovenskega jezika popolnoma zmožen; za slovenske ljudske šole naj se imenuje tudi nadzornik slovenskega jezika zmožen, do katerega bode imelo zaupanje tudi slovensko ljudstvo. Dalje slovensko uradovanje v slovenskem jezikovnem obsegu, naj se razpišejo in na novo namesté vse učiteljske službe, ki so do sedaj nameščene brezpostavno in brez razpisa.

Postavno smo opravičeni zahtevati, da se to izvrši. Ako je vlada voljna izpeljati te postavne zahteve, dobro, potem je storila svojo dolžnost, ako pa ne, bodemo se v tem zboru tudi po tem ravnali. Ko je stanje Slovencev tako neprijetno in zdvojenjo, lahko bi se zgodilo, da bi slovensko ljudstvo odreklo davke in novake, kajti Slovenec kot avstrijski državljan ne žrtvuje blaga in krvi državi, da bi ostal tudi zanaprej brez prava in se smel vničiti, marveč edino za to, da bi popolno vžival....

Predsednik ugovarja, rekoč, da mora opomniti poslanca, da po pravilnem redu ni dopuščeno govora prebirati.

Poslanec Raič: Da, ko bi tukaj obravnavali v maternem jeziku, bi slo lažje. Rekel sem toraj: da bi popolno vživali popolne in ustavne pravice in dobrote. Pa, kakor sem rekel, glasoval bodem, da se sprejme državni proračun.

Gospodarske stvari.

Kako kravam osepnice ozdraviti.

Osepnice so pri kravah pogostna in neprijetna bolezen, neprijetna za živino in za gospodarja. Nevarna sicer ni, kajti blizo v treh tednih je prišla in prešla, ne da bi bila na kravi večjo škodo naredila. Osepnice se prikažejo na vimenu in na zizkih kravinih. Vsebina njihova daje ono tvarino, s katero se navadno ljudem osepnice stavijo, da jih dosti bolj nevarnih človeških osepnic obvarujejo.